

CONSTANȚA

ABONAMENTELE :

In țară pe 1 an . . . . . 10 lei
 . . . . . 6 luni . . . . . 6 .
 . . . . . 3 . . . . . 4 .
 Pentru străinătate porto în plus.
 — Incep de la 1 ale fiecărei luni. —
 — Se plătesc înainte —
 Un exemplar 20 bani, vechi 30 bani.

Director-proprietar: P. GRIGORESCU

APARE DUMINICA

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA

— Strada Elenă No. 8. —

ANUNCIURILE :

Pe pagina IV rîndul . . . . . 30 bani
 . . . . . III . . . . . 1 lea.
 INSERTI ȘI RECLAME
 Pe pagina III rîndul . . . . . 2 lei
 — Scrierile nefrancate se refuză. —
 Manuscrisele, nu se înapoiază.

Se aduce la cunoștința persoanelor ce vor bine-voi, conform apelului din articolul nostru de Duminică 29 August, să contribuie la **Formarea fondului de protestare pentru plata amenzilor la cari sunt condamnați frații noștri de peste Munți**, că asemenea subscrieri se primesc în redacțiunea ziarului **Constanța**, în toate zilele de lucru de la ora 9 la 12 a. m. și de la ora 2 la 6 p. m.

As. menea contribuțiunii se primesc la sediul secțiunii Ligii Constanța, str. Română, între orele 5 și 6 p. m.

Subscripție Publică

Fond de protestare destinat a acoperi amenzile și cheltuețile de judecată la cari justiția ungurească condamnă pe luptătorii poporului Român de peste munți.

	Lei B.
Petre Grigorescu	20 —
St. Pisculici	40 —
Leon Theiler	20 —
D. Bărbulescu	20 —
Ing. Piucheut	20 —
T. G. Dabo	20 —
V. Simu	20 —
A. Lintz	10 —
Total	170 —

ȘCOALA SECUNDARA IN CONSTANȚA

Am arătat în diferite rânduri prin această gazetă cât de bine se prinde înființarea unei școli secundare în orașul nostru, de ori-ce soluție ar fi ea: un gimnaziu classic, ori real sau în fine o școală comercială.

Anul trecut, ziarele guvernamentale ca „Constituționalul” și „Timpul”, făgăduiau, ca guvernul va satisface în curând legitima noastră dorință. — Am tot așteptat cu încredere, dar suntem nevoiți a constata că până azi nu s'a făcut nimic în această privință.

După informațiile pozitive ce le ținem de la un prieten al nostru din București, bine informat, Ministerul școlilor a hotărât deschiderea unei școli normale de învățatori, cu un curs de 6 ani, destinată a pregăti per-

sonalul necesar școlilor rurale din Dobrogea.

Evident, ne bucurăm ori de câte ori vedem, că autoritățile constituite ale Statului, mai a-runca ochii și spre ținutul dobrogean, unde sunt încă atâtea și atâtea de făcut. — De aceea luăm act cu deosebită mulțumire despre intențiunile bine-voitoare ale actualului ministru al școlilor.

Trebue însă, să mărturisim, că nu de o școală normală avem trebuința în Constanța.

Constanța, port cu mare mișcare comercială, locuit de o populațiune eteroglotă și eterodoxă simte lipsa unui gimnaziu ori a unei școli comerciale, în care învățătura limbilor moderne ar avea o estindere mai pronunțată. Învățătorii necesari școlilor rurale, se puteau prea bine pregăti în școlile normale azi în ființă; azi, după 14 ani de ocupație numai este nevoie ca funcționarul, ori care ar fi el, să cunoască în deosebi limbile streine vorbite pe alocurea. Limba românească e în deosebi vorbită pe la țară în satele locuite de streini, și afara de mici excepțiuni, aceasta cestiune n'ar trebui să ne preocupe prea mult.

Statornicind un gimnaziu în orașul de reședință al județului, iată ce se câștigă pentru cauza națională:

a) Numeroși absolvenți ai școlilor noastre publice din cele 6 comune urbane găsesc la îndemână mijlocul de a urma învățătura mai departe. Cel mai mulți din aceștia, de regula și cei mai meritoși, rămân azi pe loc din cauza lipsei de mijloace.

b) Se vor popula școlile primare publice cu elevi, ce frecventează azi școlile particulare din localitate; de vreme ce numai absolvind școala românească, copil ar putea fi primit în gimnaziu.

c) Școlile particulare, cari fac o concurență de neîngăduit învățământului public ar fi sim-

țitor reduse în funcționarea lor.

Numai ast-fel dar s'ar putea atrage în școlile Statului copiii diferitelor elemente din localitate, cari azi nu cunosc școala română, și sunt nevoiți să-și continue învățătura prin țeri streine, pierdând ast-fel ori-ce legătură de sentimente pentru locul, unde s'a născut și îl trăește familia.

La școala normală de învățatori, târgovețul nu-și va trimite copilul. Lui îi trebue o pregătire comercială pentru copil și nici cum o cariera de învățatori.

Așa stând lucrurile, atragem atențiunea bine-voitoare a d-lui ministru de Culte și îl rugăm să hotărăască cât mai grabnic funcționarea unui gimnaziu classic în Constanța, ori a unei școli comerciale, în care învățătura limbilor moderne ar trebui să se bucure de o estindere cât mai largă.

MULKUL DIN TANGHRI-VERDI SAU PARCELĂRILE DE ACOLO

Fapta d-lui G. Missail

ART VII

Criticând Comunicatul ministerial, după cum am făcut-o în mod cam vehement, n'am înțeles nici de cum a ataca autoritatea. Departe de noi această gândire. E inadmisibil ca ea, autoritatea, să întreprindă zădărnirea individului ce n'a făcut societății nici un rău:

Atacurile noastre sunt îndreptate contra birocrațiilor, în contra funcționarilor departamentali, cari se cred că sunt stâlpii pe care se răsima bolta Statului, — cari, creșându-se atât sciuitori, țin veșnic pe miniștrii trecători departe de fața lucrurilor; în contra acelor, cari sunt *alfa* și *omega* al întregului aparat administrativ; în contra acelei clase privilegiate și ascunsă, care învăluie și desvăluie, încurează și descurcă lucrurile, fără să aibă nevoie a-și da seama de gravitatea faptelor, fiindcă nici odată nu pot fi trași la răspundere, nici măcar la bara judecătorești publice.

Vestegiriile noastre sunt îndreptate asupra acelor organe inferioare și lăaturalnice, asupra acelor «strigot zugrumatori», cari, compromițând autoritatea întregului organism, te despozie fără să le zărești, te ucide fără să simți nici o mână apăsătoare. — Contra acestor fel de membri ai clasei privilegiatei evului modern, toate blestemele noastre!

Nu vom mai reveni asupra cazului disparițiunii actului meu, care s'a găsit abia după doi ani, la amănințarea procurorului dus de avionul public «în sertarul șeful de biuro», timp în care avocatul Statului avea ordin a se servi numai de traducerea lui Pădeanu, pentru că autorul e mort și actul a eșit la lumină.

Un fapt mai recent, între altele ce ni se semnalează, ne-a pus în uimire. E vorba de Carol de Hillerin din Medgidie, căruia i-a perit actele de proprietate pentru o grădină, stuf și pădure, după ce le-a încredințat șeful de ocol la o anchetă ce făcea, în urma cărui fapt a perdit un proces intentat de Stat și 10 hectare teren, după care va fi deposedat zilele aceste. procesul fiind perimat din neglijență. (Vezi sentința No 27 din 28 Aprilie 1890).

Faptul e revoltător; îl semnalam d-lui Carp, actualul ministru al Domeniilor, sigur fiind că acei ce a scăpat autoritatea Statului român în «facerea Bedmar va descoperi pe roșetorii de documente din acel minister, făcându-i inofensivi pentru viitor.

Să revenim acum iar la tema noastră, combaterea comunicatului, cerând indulgența abonaților și pentru acest număr, cu care finim espunerile asupra mulkului, rămânând să facem mai târziu o scurtă dare de seamă asupra parcelărilor din Duingi și Tari-Verdi, după care, coordonând lucrarea, o vom edita în broșura.

Am încheiat articolul trecut cu cuvintele: «Toate actele de proprietate (obavnică) absolută poartă titulatura de mai sus: *Dovada spre-culă provizorie pentru posesiani de proprietăți (mulk)*... și sunt absolut la fel, identice, iătate din același formular de registru cu matcă, pentru mulkuri; pe când actele de po-

sesie, fie chiar pentru vii poartă titulatura: «Terenul Statului» (Erlazi mirie), încheindu-se ast-fel: s'a dat lui X. Y. voie de posesie, după cum vom vedea în numărul viitor.

Iată acum un asemenea specimen de act:

Act din cotura Canara
Traducere din Turcește

Biuroul Arhivei Imperiale

Data Registrului No. actului
54. 86.

Terenul Statului

Județul . . . Tulcea
Plasa . . . Constanța
Comuna . . . Constanța
Limite . . . In partea ghiolului, Vasil, Mustafa, Marea Neagră și cale.

Doniumuri . . . 15.
Categoria locului . Un loc de vie.
Cum s'a datactul . Din nou.
Posesor . . . Pericle fiul lui Panaiot Constanțianu.
Valoarea hârtiei . 3 lei turcești.
Pentru scris . . . 1 . . .
Prețul . . . 450 . . .

Pentru sus notatul loc de vie de cincisprezece doniumuri, Biuroul Arhivei imperiale, dă în numele său această dovadă provisorie atestând dreptul de posesiune al lui Pericle fiul lui Panaiot Constanțianu, până la eliberarea definitivului act de posesiune ce i se va da.

10 Aprilie 1877.

(Urmează semnăturile).

Translator, C. Petrescu.

Actul este de aceeași formă și conținut, ca și actele provisorii pentru mülkuri, lipsind numai valoarea estimativă și taxele percepute, — încolo, la prima aruncătură de ochi se vede că ai de aface cu un teren de posesiune, al Statului. De ce acum, dacă terenul meu este mirie acruși Comisie de tapugit, compusă din Caimacam (sub-prefect), Cadiu (judecător) Casier și Secretar, întocmai ca și la actul meu, n'a liberat și lui Ali Bei tot un asemenea act, ci o Dovadă pentru posesiuni de proprietăți, aidoma ca acele ce se dedeau pentru imobilele urbane? Eu la argumente și chițibușuri avocațești nu mă pricep, vorbesc cu acte, nu spre a câștiga dreptatea, ce toată lumea știe că o poți pierde, când n'ai destule mijloace spre a o căuta, ci spre a restabili perfectă mea buna credință, distrugând legenda căreia Monitorul i-a dat naștere, că adică, fiind funcționar al Statului în departamentul domeniilor, am căutat prin mijloace neonestе să acaparez proprietăți de ale Statului.

Adevărul e că eram funcționar în acel timp, șef de ocol silvico-domenial la Edilkioi, plasa Mangalia, județul Constanța, pe când proprietatea din cestiune e în județul Tulcea, și toată afacerea s'a pertractat la tribunalul de acolo. — Nu reiesă și din această împrejurare că d. Missail a lucrat cu premeditațiune, pățimă în privința mea!

Punctul al 4-lea. «Terenul nu cade în vatra satului, nici e distras din domeniul public pentru a se concede ca proprietate absolută.»

Există la dosarul cauzei un plan al terenului verificat de fostul delegat al Domeniilor în Comisia de parcelare a Dobrogei, decedatul L-t. colonel Niculeea — care nu'mi era prieten. D-șeu se-l erte — în anul 1886, prin care se constată că pe una din latur, terenul, pe lângă alte case vechi tătarești, atinge cartea închisă a caselor și grajdarilor mele, nedespărțindu-l de cât iazul moret mele și șanțul de împrejmaire al curței, fiind în continuitate cu curtea, prin care se arată în fine, că 22 case nemțești, construite din nou, ca prelungire a satului vechiu, sunt pe terenul revendicat de mine.

Legea otomană, la care se referă comunicatul, ște în astă privință:

«Art. 2. Terenurile mülk sa'u de proprietate privată sunt de 4 feluri:

«1) Acele care se află în interiorul comunelor și cantoanelor, și acele care întinându-se (s'étendant) pe marginea (sur la lisière) acestor circumscripțiuni, pe un perimetru de o jumătate donium cel mult (au plus), sunt considerate ca complimente de locuință.»

(Aristarschy Bei pag 59).

Iată interpretarea dată acestui articol de tribunalul Constanța (Veđi sentința No 17 din 24 Martis 1890 confirmată de onor. Curte de Galați prin decisiunea No 143 din 12 Septembrie 1892):

Considerând că după codul proprietăți fonciare otomane, bunurile se disting în proprietăți private sa'u mülk și proprietăți mirie sa'u de posesiune supuse rescumpărării;

Considerând că bunurile mülk, după art. 2 al. I, din zisul cod, erau terenurile aflate pe marginea lor pe un perimetru de jumătate doniumuri, iar bunurile mirie după art. 3 erau câmpurile, livezile și alte locuri de câmpament;

Că în specie din actul exhibit de reclamante enunciat mai sus, cum și din cercetarea făcută în localitate, se constată că imobilul d-lui Constanțian era un loc de grădinărie, în care semăna tutun, că avea pe el construcțiuni, case, zemnic și grajd, și că era situat în marginea satului Canara, despărțindu-l de cea din urmă casă o distanță de vr'o 20 pași;

Că prin urmare după distincțiunea de mai sus imobilul este proprietate mülk. . . . .

Tribunalul admite reclamațiunea etc.

Toate împrejurările de fapt și loc împreună cu actul ce constituie proprietatea mea, seamănă cu cazul d-lui Constanțianu ca două picături de apă. Făcutu-s'a vr'o probă, vr'o cercetare locală, din care se rezultă contrarul afirmărilor mele! Nu. Faptul stă aidoma ast-fel, după cum li espun: și fiind ast-fel, întrebăm: regulat este a se dispune de minister că se dea lui Constanțianu peste 80

hectare teren de cultură, ca compliment de locuință, iar despre terenul meu să se ște de același minister, că nu cade în provisiunile legit? Dar se poate o terță de oi în mijlocul satului? S'a mai vedut aceasta în toată țara românească?

Dar «nu e distras din domeniul public ca să fie concedat ca proprietate absolută, adaugă Comunicatul. Noi întrebăm: dar, terenul menționat mai sus, de unde este distras? Dar marea moșie de 900 hectare, teren de cultură între care vr'o 300 h. pădure, situată în mijlocul câmpului, între satele Ioan-Cesmea, Potar și Sariurt din plasa Babadag, concedată și recunoscută ca proprietate absolută tot lui Ali Bey, de unde e distrasă? Dar cele 400 hectare date d-lui Moolle din Iglitza, plasa Macinului, numai teren de cultură, de unde e distras? Dar toate (căștele) tutunăriile, grădinile de pomi și zarzavaturi, cari au sa'u hogete, sa'u acte asemenea provisorii, de unde sunt distrase? Răspundă d-l Missail și cet ce i-a'u pus condeiul în mână, să afirme asemenea neadevăruri de ocazie.

Punctul al 5-lea. «Funcționarii cari au liberat actul, nu erau competenți a libera asemenea acte, cari se dau numai prin iradeile imperiale». Când actul din cestiune e constatat că este un act provisorii, până la sosirea celui definitiv, putem permite, cel mult unul avocat ca d-l El. Nicolescu, care caută pete în soare și nu-și vede bărna dinaintea ochilor (procesul cu Davidoglu, prin care consfințește acestuia cumpărarea unei grădini de zarzavatur, drept teren ordinar) să facă asemenea enunțări hasardate, dar locuitorului de ministru, care a vedut până acum sute de asemenea acte aprobate, nu! Și dacă ar mai repeta aceste cuvinte, și după ce au demonstrat, că și pentru magaziele, casele și depozitele lor din orașe, se liberă aidoma aceleași acte provisorii, subscrise de aceeași membrii ai comisiunilor de plasă, i-am spune curat că: minte!

Dacă totuși, actul meu, depus comisiunii centrale în anul 1880 contra recepsei No. 2095, verificat și admis de aceasta ca proprietate absolută, pe când eu nici nu cumparam, nici nu cunoșteam acea proprietate, va fi fals și apocrif, după cum șoptesc avocații statului, de ce nu se atacă actul în faș, după cum avocatul meu a cerut în instanță? S'ar ști, cel puțin, atunci, că nu eu am umblat în mod nelegal și cu acte seci să acaparez proprietăți străine; — seci și nelegali să rămăie atunci aluitorii M. S. Imperiale al Sultanului din Stambul, în a căror subscriere și pecetie m'am lucrăut, cumpărând acest pământ în anul 1881, cu 35 lei hectarul, într'un timp când

terenul de posesie nu valora mai mult ca 5 lei cel mult. — O jale adâncă te cuprinde, când, după urma unor asemenea mișci îți pierzi și averea, munciești o viață întreagă, și cariera, în care ai muncit 16 ani de zile, și îți este unicul mijloc de existență.

Cer și repet cererea mea și aci. Declarese actul în fals. Nu o vom obține, actul meu rămăie așa după cum a decis Comisia centrală: act de proprietate absolută, valid în toată puterea cvlntului; sec rămăie capul acelora ce nu vor putea dovedi contrarul.

Am promis și ne ținem de cuvint, combatând numai enunțările și aprecierile din Comunicat, fara privire la obiectul revendicărilor mele, fara a răspunde apărării Statului din cele 4 coale de conclusiuni scrise, fara privire la sentința dată, pentru că, de vreme ce nu o mai face nimenea, credem necuviincioasă calea discuțiunii publice pe care a alunecat fostul secretar al ministerului Domeniilor — cu care am terminat astăzi — prelevând prin Monitorul oficial argumentele de apărare ale Statului, într'un proces pendinte înaintea unei instanțe cu 3 domni judecători, din care doi amovibili.

Ne vom presenta înaintea onor. Curte de Galați, căreia ne vom sili a demonstra cu legea otomană și română, că toate motivele de apărare a Statului, sunt privitoare la terenuri mirie ce mai posed, în care a plăcut avocatului să cunfunde și terenul mülk, contra atător decisiuni ale Curței de Apel și de Casație, asupra cărora s'a stabilit și restabilit, ca Statul n'a putut avea nici un drept de amestec.

Cât pentru cele debitate de L. Stere prin cele două broșuri, tiparite în scopul meschin de resbunare pe unit — omorând pe alții —, il ert de 77 de ori, fiind că mi-a procurat actele, în virtutea cărora m'am reabilitat chiar în ochii sei, dacă nu i-a luat D-șeu vedul de tot.

INFORMAȚIUNI

În afacerea canalizării Baroizului putem anunța pe pașinul nostru abonată din comunele Groapa Ciobanului, Gărlieci și Dăeni, că în urma intervenirei d-lui ministru al Domeniilor, s'a dat ordin serviciului tehnic al județului Constanța ca să studieze cestiunea, raportând de rezultat. Să sperăm că el va fi favorabil propunerii ce am făcut.

Febra aftoasă iscată în unele comune, este aproape să dispară din județul nostru. S'au ridicat măsurile sanitare din 11 comune. Ele se mai mențin încă în cinci comune din plășile Medgidie. Biulbul și Mamut-Coiusă, și în trei comune din plășile Traian și Silistra, de unde asemenea se vor ridica în curând, după știrile ce am putut culege.

Binrouri telegrafo-postale s'au înființat în Cara-Omer, Enișenlia și Canara. La 12 curent s'a dat prima depeșă la Cara-Omer. Să fie cu *noroc!*

Pentru D. director al poștelor. — Revenim asupra poștelor pe uscat între Constanța-Cogelak-Babadag-Tulcea. Lipsa unei comunicații directe pe șoseaua Constanța-Babadag, pentru care Statul a cheltuit peste 100,000 lei reparând-o și isprăvind-o, este așa de necesară, că nu ne putem explica de loc întârzierea ce se pune întru înființarea ei mai ales de către actualul director, d. Cesianu, care a făcut atâtea îmbunătățiri în acest serviciu.

Să ne explicăm, foarte pe scurt. Scursoarea întregii plăși Cogelak, inclusiv câte-va sate din plasa Babadag, este spre Constanța, în toate afacerile economice, industriale, comerciale; dar mai ales produsele agricole, viticole, silvice și ale economiei de vite, toate vin năvălit în portul Constanței. Importanța mișcării este așa de mare, că s'ar rentă chiar construcția unei linii ferate, la ale cărei stațiuni s'ar putea desface și încărcă aceste produse, scutindu-se producătorii a face adeseori câte o săptămână de drum pentru o căruță cu cereale la port. Dovadă de importanța mișcării este înseși șoseaua începută de Turci și isprăvită acum un an.

Cu poșta actuală, ca o scrisoare din Constanța să ajungă la subprefectura de Cogelak, trebuesc 8 zile, iar ca cine-va să meargă pentru o zi la orașul vecin, și înapoi o distanță de 123 kilometri (6 poște), trebuie să facă taman 10 zile încheiate, în loc de trei cel mult, cât s'ar face pe șosea. Causa sunt vapoarele, cari nu circulă de cât de 2 ori pe săptămână și această tot-deauna cu o întrerupere de o noapte la Galați, și la dus și la întors.

Rugăm pe d. Director să cerceteze itinerarele și să ne creadă că așa e, și că o trăsură până la Tulcea o plătim cu cel mai puțin 100 de lei, iar în timpul erbei 150. Londra e mai aproape de cât Tulcea!

Ne permitem a pune aceste în vedere d-lui Director, rugându-l să înființeze cât mai nemijlocit o căruță de poștă între Babadag-Constanța, distanță de 90 kilometri, după cum o asemenea căruță funcționează între Constanța și Mangalia, 44 kilometri, fără șosea și fără

nici o importanță deosebită și după cum există asemenea între Tulcea-Măcin, pe o distanță egală, dar numai pe jumătate șosea. Dar poșta pe iarnă! Ocolește toate sinuositățile Dunării, pe mai multe sute de kilom. în loc de distanța de 90 kilometri șosea până la Babadag.

Duminea trecută, 5 Septembrie, două accidente au turburat liniștea orașului nostru Constanța. Dimineața cum este de obicei, toată lumea care a venit la băi, s'a dus la vilă să se scalde. Intre alții era și tânărul Matei Balș, care avansând prea mult în Mare, și neștiind să învânte bine a început să strige ajutor.

D. Constantin Mano, fiul d-lui general Mano, neputând înainta departe din cauza neliniștii apei, a început să ceară ajutor, căci vedea pe tânărul Balș că se înecă. Atunci d. Temistocli Luzi, fiul cunoscutului comerciant G. Luzi, s'a aruncat în apă și cu pericolul vieții s'a dus înotând până la suferind. Acesta s'a agățat de gâtul lui Luzi, și imediat au dispărut amândoi sub apă. Momentul era disperat pentru privitori. În sbateră lor sub apă, Luzi reușește a se debarasa și a eși la suprafață ținând pe tânărul Balș cu o mână, iar cu alta înotând, a reușit a remorca pe Balș la mal, unde a fost cu emoțiune felicitat de toți asistenții.

Curajul acestui tânăr, abia de 20 ani, i-a atras simpatia și recunoștința tuturor cari sa aflau acolo. D. prefect Col. Kiriteșcu, D. subprefect Vlașuți, D-na Lucia Duca și mulți alți l'au felicitat cu multa căldură și recunoștință pentru bravura sa. Credem a ști că D. Colonel Kiriteșcu va interveni spre medalizarea tânărului Luzi pentru curajul și devotamentul său, pentru care îl felicităm la rândune din toată inima.

Al doilea accident este moartea d-lui L.-Col. Gh. Gherghel, un distins ofițer al cavaleriei noastre, care s'a întâmplat în împrejurările următoare: Pe când mai mulți ofițeri făcuseră o excursiune la Mamaia unde petreceau încă, L.-t. Col. Gherghel, care era cu familia acolo, nu se simțea bine și a pornit cu trăsura spre oraș. Pe drum însă a fost lovit de un atac de apoplexie, căzând mort în brațele nevastei sale.

— Cadavrul înbalsămit a fost condus la gară, cu onorurile convenite gradului său, și pornit spre București unde a fost înmormântat. — Toată lumea cunoscută a însoțit rămășițele pământești ale regretatului L.-t.-colonel Gherghel până la gară, de unde în sunetul muzicii militare, a pornit spre casa de vecl.

Condoleanțele noastre sincere familiei Gherghel.

Din sorginte bună aflăm că D. ministru al Domeniilor a dat ordin să se vândă loturi noi de ale Statului

la toți românii de origine, conform legii Dobrogei, îngăduind, ca actele de emigrare, prevăzute de condițiile de vânzare, cari se știe cu că greutate se pot procura, să poată a procurate și după imposesiune. Credem că în urma acestuia vor înceta plângerile existente.

Brigandajii. — Ni se scrie din comuna Calfa, plasa Hârsova, că în seara de 5 Septembrie pe la orele 9^{1/2} noaptea, tâlharii au pădat în casa sa pe Dumitru Dogaru din comuna Mahometcea, luându-i suma de 2680 de lei. Iată cum s'a petrecut faptul: Pe când numitul nu dormea, fiind încă lumina aprinsă, doi tâlhari înarmați se introduc în casă, cerând bani și ordonând soției și copiilor, să nu facă gură.

Dogaru le dădu o sumă oare-care, dar ei nemulțumindu-se cu atât înrebară pe soțul lor, ce păzeau afară, dacă Dogaru nu ar avea mai mulți bani. — Inapoiindu-se l'au amenințat cu moartea, după care Dogaru au scos și le-au dat banii toți, nelăsându-i nimic. Legară apoi pe Dogaru și plecară neurmăriți de nimeni. Pe drum au dat mai multe focuri de armă puternice la auzul căruora alergară oamenii din cărciumă, ce nu era mai departe de 300 m. În urma lor s'a auzit huruituri de trăsura spre Coruglia, împrejurare din care se conchide că tâlharii au venit cu căruța. — mare îndrăzneală! Primarul și notarul fiind înștiințați pe la orele 12 din noapte, s'au pus în urmărirea tâlharilor, dar nu i-au putut prinde. — Bănuim că de caraua nici nu se pomenește pe acolo, căci altmintrenea era imposibil să nu se simțea tâlharii, și mai ales să nu fie urmăriți imediat, până ce a venit primarul din Calfa.

Semnalăm bănuiala noastră d-lui sub-prefect de Hârsova.

Mai zilele trecute o bandă de 4 Turceșini la drumul mare între satele Abdulakioi și Topra-Isar, din plasa Mangalia, au atacat pe mai mulți călători. Unul dintr'enghi a fost legat iar un german din satul Osmancea a fost ucis de glontele tâlharilor împreună cu un cal de la căruța.

Imediat ce știrea a sosit în Constanța, D. colonel Kiriteșcu, prefectul județului, însoțit de șeful poliției Constanța, D. G. Cimbru și un agent polițienesc Dumitru Constantin, un polițist îndrăzneț, s'a dus să vadă locul crimei și să ia convenite dispoziții pentru prinderea brigandilor.

Pe drumul cunoscut de polițisti, de când cu prinderea vestitului tâlhar Șaban cu soții săi, mai acum o lună, din investigațiunile făcute, își formeză convingerea că doi indivizi a căror semnalmente se potriveau în total cu descrierea atacătorilor, să

trecut spre Constanța, în timp după comiterea crimei. — Inapoiindu-se în Constanța și cercetând cu deamănuntul în toate localele din mahalaua de sus, noaptea târziu reușesc a găsi pe unul din bandiți, pe care îl și arestează. — Arestatul recunoscut de victimele chemate imediat, a mărturisit crima, și în cele din urmă și pe tovarășii săi, alți trei Turci, dintre care unul ar fi pornit spre Brăila, iar ceilalți s'au imprăsciat prin sate. — S'a trimis imediat la Brăila sub-prefectul Zadic, care a găsit pe tâlhar și l'a adus în Constanța, după care a pornit în urmărirea celorlalți doi, cari posed și armele de cart s'au servit.

Mai zilele trecute s'a expediat Liștei centrale 890 lei proveniți din balul dat în folosul ei. — Cu sumele ce urmează să se mai primească din provincie, venitul net trebuie să atingă cifra de 1200 lei.

Ziarul *Tribuna* i s'a intentat un nou proces de presă pentru un articol apărut mai zilele trecute. — Cele multe înainte! *Șta goje, to balic.*

La Camera de comerț s'a ales ca președinte d-l V. Murelli, iar ca vicepreședinte d-l Nicu Calic. — Dar d-l D. Nicolăescu, ce s'a făcut?

Unu țerant reclamă în contra d-lui comerciant de cereale R... că le face șicane la rasul banitei. Mai primind o asemenea reclamație, vom denuncia lutregul nume al negustorului, pentru ca lumea să se ferească de el.

D. Col. Kiriteșcu se află în plasa Hârsova cu recrutația.

Articolul d-lui Chiliandrachi din Hârsova cu moto: „Ne ustroi trepidam (de usturime te apucă treapădul) Latinistul Măgura”.

Se va publica în numărul viitor.

„Deșteptarea Dobrogei” scrie: Mai multe persoane ne roagă a întreba pe d-l Primar cum s'a regulat gestiunea Farmaciei Orașului și a Spitalului Comunal, în privința sticlelor cu medicamente.

După cât se știe, comuna ar încerca din această un prejudiciu de mai multe mii de lei.

Credem că d-l Davidogiu ne va face condescendența a ne da o mică lamurire, spre a se evita ori-ce bănuială. Așa de timpuriu?

STEFAN H. MACRY

AVOCAT

Primește consultațiuni la locuința sa, Constanța, strada Elena No. 16, vis-a-vis de Hotel Panaioti de la ora 7—9 a. m. și de la 3—6 p. m.

Pentru cei lipsiți de mijloace a-pararea gratis.

Onor. noștri abonați sunt rugați a achita abonamentele ziarului, D. Grigoriu librar, de la care vor primi chitanța.

Abonamentele și anunțurile se pot adresa atât la redacție cât și la librăria D. Grigoriu.

NATIONALA

Societate generală de asigurare în București
Capital Social 2,000,000 lei.
Fonduri de rezervă 4,000,000 lei

Asigură contra incendiului, contra grindinei,
precum și în ramura „vieții” în toate combi-
națiile uzitate.

Reprezentant principal pentru județul Con-
stanța.

D-I NICOLAE MASTERO.

Agenția pe Strada Gărei No. 13, vis-à-vis
de grădina 23 Noembre.

ANUNCIU

Avem o dorință a aduce la cunoștința onorabilului
public că am deschis în acest oraș pe Str. Mirocea
cel Mare No. 1 (fostă farmacia d-lui Boinches), o

FABRICA DE RAHAT ȘI HALVA

(Sucarsala fabricii noastre din Galați)

în care fabricăm și vindem în angro și în detal
Rahaturi, Halvale, diferite Dulceturi de munte,
Bombone, Cafe tari, Prăjitani și diferite alte mărfuri
de această branșă cu prețurile cele mai con-
venabile.

Mărfurile aceste le vindem garantând de cali-
tatea lor bună.

Primim și comenzi de orice cantitate, pe care
le executăm prompt.

Avem multă speranță că onor. Public nu va
lipsi ane da concursul d-lor. Cu stimă

E. CRONJIRA & V. LIMBEROPULO

DORNA

SARU, JUDEȚUL SUCEAVA

ISVORUL „CARMEN-SYLVA”

APA MINERALA ALCALINA BICARBONATA
PROPRIETATEA DOCTORULUI PALEU

Experiența seculară a demonstrat că nutrițivul general este foarte
favorabil influențat prin curele alcaline. Afecțiunile cu dispoziție
febrilă stomacului, ale ficatului, ale rinichilor și ale căilor uri-
nare, cedază repede, întrebunțând din nou apele alcaline.

Maladiile în contra cărora se recomandă apa de Saru-Dorna, is-
vorul „Carmen Sylva”, sunt Anemia cu consecințele ei, precum sunt
palpitațiile, lipsa de poftă de mâncare, slăbiciunea generală, insomniile,
somnolența, somnul agitat, constipația și diferitele simptome nervoase.
Chioroza (palmea feței); Scrofuloza; Impulsiivismul (friguri înve-
chite cu spina uscată); dintre boala de piele: Eczema, Psoriazul,
Lichenul (măncărimea pielii), pete pe corp și pe obraz; dintre boala
constituțională: Palagra, Guta (podagra), Rumatismul. Ca recom-
silitant se poate administra în urma unor boala cronice în urma u-
nui catar chronic al pulmonului (al pieptului), în urma unei cure
mercuriale. E foarte activă în contra colicelor hepatice (ale ficatului)
și nefretice (ale rinichilor).

Dosă: Pentru adulți la dejun și la prânz câte o jumătate din
butelie cu sau fără vin.
Depozit la D-nu O SEITAN, Constanța

Fabulosă de efin

M'am decis de aci înainte
Ca să vîndă încălțăminte
Cu prețuri foarte moderați
Ca să fiți D-lor și D-voastră câștigați.

II.
De comanda de Pofțiș
În douăzeci ore le ave,
Iar și gata de vroii
La minută le găsiți.

III
De Domni, D-voastră, Domnișore
De șevroii sau vr'o culore
Pentru sezonul de băi
Le găsiți numai la noi

IV
De vroii să comandați
Va rog ocol nu'mi dați
Căci sunt un bun român
Cum a fost Tatăl Străbun.

V
De vroii să mă aflați
Strada Traiană apucați
Căci vă es efi înainte
Și vă fac un Compliment.

D. MĂSORA
La „Clama Modernă”.

La bazarul român

O cantitate mare de mărfuri
de Galanterie, Manufactură,
Încălțăminte și alte specii de
mărfuri, vind cu prețuri cele
mai moderate după concu-
rența pieței.

Fac apel la toți prietiniți a-
tât din oraș cât și din județe
a mă încuraja cu cumpără-
rile D-lor.

G. Șerbănescu.

Anunț

Cereți numai adevărata apă minerală din originala sursă:

Borvis de Borszek

care este superioară tuturor apelor minerale, și vă feriți de alte
ape vătămatoare sănătății.

Depozitarul general pe tera județului Braila și Dobruța este numai

D-I C. Molândac

Strada Regală No. 89 și 91 bis în

— BRAILA —

Piața Independenței

AVIS

Piața Independenței

La Magazinul de Haine Gata

MAURICE HORNȘTEIN

Se află un bogat asortiment de Haine Gata pentru primă-vară și anume: 200 par-
desiuri diferite desemnuri din stofele cele mai fine. — 2,000 costume, haine complete di-
fere desemnuri pentru bărbați și copii. — 3,000 perechi pantaloni diferite desemnuri, de fan-
tazie. Un mare asortiment de haine de dame, pardesiuri de cheviot cu pelerine, jachete
după ultimul jurnal. — Pelerine lucrate în dantele și groje toate după ultimul jurnal. —
Fiind-că au adus o cantitate foarte mare de mară, m'im decis a vînde cu prețuri foarte
efline. — Rog pe toți clienți a mă onora cu vizitele D-lor.

Magazin de coloniale, băuturi spiri-
tuose și diferite articole de ferărie.

G. D. BALAN

— Strada Carol. — Constanța. —

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA
„Universală”

Librăria

Este asortată cu tot ce se a-
tinge de articole de librărie; pre-
cum:

Papeterie bogat montată cărți
scolastice, de științe și diferite ro-
mane în limba Română și Franceză

Articole de pielărie, albume de
fotografii și poezii, port-moncuri,
port-tabacuri port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tablouri,
cornise pentru fotografiile.

Jucării de copii și păpuși.

Parfumerie și săpunuri, Note
pentru piano din țară și strălăta-
te.

Tipografia

Posedând o mașină din cele
mai perfecționate sistem „Mari-
noni” și fiind asortată cu diferite
litere tăcătura cea mai modernă
pöte efectua ori ce lucrare pre-
cum:

Cărți, Ciare, Afize, Registre,
Adrese, Circulări, etichete, Cărți
de vizită de logodnă, bilete de
nuntă, și de înmormântare.

Depozit de tot felul de impr-
mate și registre necesare D-lor
Perceptorii, Onor. Primării și E-
pitropiilor de Biserică.

LEGATORIE DE CĂRȚI

Gr. M. GRIGORIU

CONSTANȚA

Efectuarea prompte și prețurile cât se poate de moderate.

Șirant Responsabil Ion Lupescu.